

Huvudman

Askersunds kommun
kommun@askersund.se

Beslut

Datum 2025-12-18
Dnr SI 2025:10198
Sida **1 (5)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Åmmebergs skola F-3 i Askersunds kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Askersunds kommun att senast den **18 februari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärd avseende brist rörande beslut om anpassad studiegång. Den vidtagna åtgärden ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Askersunds kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Askersunds kommun ska vidta följande åtgärd

Beslut om anpassad studiegång

1. Se till att särskilt stöd i form anpassad studiegång beslutas av rektorn inom ramen för ett åtgärdsprogram eller tillhörande beslut. Av åtgärdsprogrammet eller tillhörande beslut ska de avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen framgå. Huvudmannen ska i redovisningen inkomma med samtliga på skolenheten aktuella åtgärdsprogram (avidentifierade) som innefattar anpassad studiegång. (3 kap. 9 och 12 §§ och 29 kap. 10 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser anmälan och utredning om elevers behov av särskilt stöd, beslut om att utarbeta eller att inte utarbeta åtgärdsprogram samt att särskilt stöd ges i enlighet med en elevs beslutade åtgärdsprogram.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till

Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:10198) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2025 inlett en tillsyn av Åmmebergs skola i Askersunds kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Åmmebergs skola följer gällande bestämmelser om särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 24 november 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat elevers åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Beslut om anpassad studiegång

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att det finns en elev på skolenheten som i dagsläget har anpassad studiegång. Av intervju med lärare uppger de att eleven har kortare skoldag två gånger i veckan. I elevens åtgärdsprogram saknas dock beslut om anpassad studiegång. Av intervju med rektorn framgår att det inte heller finns något separat beslut om anpassad studiegång för eleven.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när

åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får rektorns beslut innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med utbildningen i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

I ärenden, enligt skollagen, som avser myndighetsutövning mot någon enskild ska vissa bestämmelser i förvaltningslagen tillämpas, däribland bestämmelser om dokumentation och motivering av beslut samt om underrättelse om beslutets innehåll och hur ett överklagande går till (29 kap. 10 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att det är centralt att elever som behöver särskilt stöd för att nå målen också ges sådant stöd och att arbetet med särskilt stöd är en viktig fråga som berör stora delar av den pedagogiska verksamheten i skolan. Samtidigt kan ett beslut om särskilt stöd innebära inskränkningar och förändringar i den enskilda elevens utbildning. Regeringen anser därför att det måste ställas höga krav på rättssäkerhet. Detta innebär att de beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram som fattas ska vara riktiga i sak och beskriva adekvata åtgärder. En förutsättning för detta är att besluten grundar sig på ett väl underbyggt och korrekt underlag. (prop. 2013/14:160 s. 25)

Av förarbetena till skollagen rörande anpassad studiegång framgår bland annat följande. Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen. (prop. 2009/10:165 s. 293)

Av förarbetena till skollagen framgår även att anpassad studiegång i vissa situationer kan vara en nödvändig åtgärd för att exempelvis möjliggöra för en elev att koncentrera sig på ett mindre antal ämnen och få godkända betyg i dessa. Samtidigt som detta kan vara en nödvändig åtgärd kan det leda till att eleven inte blir behörig till gymnasieskolans nationella program. Paragrafens första stycke tillförs en ny mening där det anges att i grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så

långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolan. Tillägget understryker vikten av att det vid utformningen av den anpassade studiegången tas hänsyn till att eleven bör få behörighet till gymnasieskolans nationella program. Denna ambition kan återspeglas i exempelvis valet av vilka ämnen som eleven ska koncentrera sig på. (prop. 2016/17:143 s. 47)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten inte uppfyller författningarnas krav rörande beslut om åtgärdsprogram. Rektorn har för elev som ges särskilt stöd i form av anpassad studiegång inte beslutat om detta inom ramen för ett åtgärdsprogram eller annat beslut, vilket är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Askersunds kommuns verksamhet vid Åmmebergs skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om anpassad studiegång. Det finns därför skäl att förelägga Askersunds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Anmälan och utredning av särskilt stöd, beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram samt att särskilt stöd ges i enlighet med en elevs beslutade åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att lärare anmäler till rektorn när de befarar att en elev inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas samt att rektorn då startar en utredning av elevens behov av särskilt stöd. I intervju med rektorn framkommer att rektorn även startar en utredning om en elev uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Av intervju med lärare framgår att utredningen sker i samråd med elevhälsan. Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att rektorn efter en utredning fattar beslut om huruvida ett åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Vidare framgår av samtliga intervjuer att särskilt stöd ges i enlighet med en elevs beslutade åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Av skollagen framgår att samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom dessa områden. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Hans-Göran Arvidsson

Beslutsfattare
Signerat av: Hans-Göran Arvidsson

X Cecilia Asplid

Föredragande
Signerat av: Cecilia Asplid

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Albin Hultman medverkat.